

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši pondeljke in dneve po praznikih, ter večja po pošti prejemam, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četr leta 4 gold. — Za Ljubljane brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četr leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajev, za mesec, 30 kr. za četr leta. — Za tiste dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja značana cena in sicer: Za Ljubljane za četr leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrtih pečat-vrst 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Kokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravnost, na katere naj se blagovoljno podlajat naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Národní tiskarni“ v Tavčarjevi.

## Vabilo na naročbo.

Vse dosedanje gg. naročnike, katerim naročnina poteče konec septembra in druge narodnjake vabimo na novo naročbo „Slov. Naroda“.

„Slov. Narod“ veljá:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četr leta . . . . . 3 gld. 30 kr.  
Za en mesec . . . . . 1 " 10 "  
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajev, na mesec, 30 kr. za četr leta.

S pošiljanjem po pošti veljá:

Za četr leta . . . . . 4 gld. — kr.  
Za en mesec . . . . . 1 " 40 "  
Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake veljá značana cena in sicer:

Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr.

Po pošti sprejeman „ 3 " — "

**Administracija „Slov. Naroda“.**

## Schmerling o jugoslovanskem vstanku.

Škoda, velika škoda, da gospod vitez Schmerling nij v Ljubljani govoril ali pisal pred 14 dnevi tega, kar je govoril 21. sept. kot predsednik delegacije državnega zbora. On bi bil gotovo konfisciran, tako gotovo, kakor smo bili mi, ki smo v več konfisciranih člankih stvarno isto izrazili, namreč simpatije do „nelegitimnih“ (kakor se je baje jeden ljubljanskih neodvisnih sodnikov izrazil) bojevnikov v Hercegovini in Bosni. Schmerling je v svojem ogovoru rekел mej drugim:

„Zahvaliti se je modrosti Nj. Vel. našega najmilostivejšega cesarja in gospoda, da se je dosedaj posrečilo, kljubu nakopičenej nevarnosti, da splošen požar nastane na jugozapadnej meji naše države, mir ohranit, nam, dasiravno si ne moremo zakriviti, da so dogodki, ki so se tam doli godili od nekaj časa sem, in kateri — če se ne motim — bodo še precej časa potrebovali predno se povoljno rešijo, nam uže nemale škode prinesli.“

„Sam ob sebi za državo nij čisto brez pomena, da smo bili vendar pisiljeni, vsaj nekoliko vojske na meji postaviti, in ravno za nekatere dele naše države nij vse jedno, ako vedno in vedno do posameznih izmej njih skušnjava prihaja, preko meje iti in tam prostovoljsko službo opravljati. Pred vsem je materialna škoda ne malega pomena, ki nas je dosedaj zadela, da je veliko število begunov iz vstalih krajev na našej zemlji pribegali skalo, pod razmerami, katere so cesarske vladi uže iz uzrokov človekoljubja ostro nalagale, skrbeti za pribeglih življenje, kar se ne more zgoditi brez prilčno veličih izdatkov.“

„Tem živejša bode torej pri nas vseh želja, da bi se vradi Njeg. Vel. in njenim zaveznikom posrečilo, dovesti odnošaje, ki so onkraj jugovzhodne meje, kmalu do dobrega konca, pri čemer pač ne dvomim, da previdnost našega vnanjega urada vodi prepričanje, da ne gre zato, vstanek konč napraviti, ampak sploh zato, v tem ozemlji take razmere narediti, katere bodo ponovljenje uporovne verjetno delale.“

„Kajti mi vsi vemo, da se tam ne ravna za kako pridobitev na liberalnem polju, nego za rešenje socijalnih vprašanj, da je prav za prav sila in potreba, katera orožje v roku stiska. Ali se bode vradi posrečilo, to doseči, ali pa se bode, če se tudi od doseglo, o tem nič nij denes preiskavati.“

Schmerling, oče sedanje ustave, ki nas Slovane v umetno manjšino potiska, nij pan-slavist, bi djal. In vendar je govoril za Jugoslovane! To je mnogo. Ko bi vstanek ne bil imel drugega vspeta dosedaj, kakor da je primoral predsednika prve avstrijske reprezentacije, ki poleg tega še iz samih protivnikov obstoji, da je konstatiral „silo in potrebo, ki orožje stiska v roku“ jugoslovanskim vstašem, ter je tako z drugimi besedami priznal opravičenost vstaje, — mnogo je uže doseženo! In kar še nij, to bode. Stališče Schmerlingovo je res humanno, in to mora človeka tem bolj veseliti čuti iz nemških ust, ako zraven tega vidi in bere kako grdo piše in vso človečnost zasramuje velik del nemškega časopisa od velike „Neue Freie Presse“ do boreta ljubljanskega „Tagblatta“ ki od duševne novinarske tatvine svoje življenje hrani, a ipak skoro nobene prilike ne opusti, kjer se more slovansko ime ogrditi.

## Z jugoslovanskega bojišča.

*Iz Kostajnice 22. sept. [Izv. dop.]*

Četa 600 Ličanov je šla pod vodstvom Škundriča v Bosno, drugi pojdejo za njim. V nekdajnjih krajiških regimentih liškem otoškem, ogulinskem in slunjskem obudila se je naenkrat ratobornost proti staremu dušmaninu. Ti krajišnici ne bodo Turkom nobenega pardona dali, in zato je strah mej Turki splošen postal. Ne mara, da bodo nazadnje tudi oni, kakor raja na našo stran begati začeli. Raje pa prihaja čem dalje več preko meje, zlasti iz novo insurziranih pokrajin okolo Novega in Dóbrilna.

*Iz Spojeta 20. sept. [Izv. dop.]*

Sledeči brzojavci so došli iz Cetinja, katerih iznetek sem vam uže bil brzojavil. Od 18. sept. Včeraj boj pri Kuljani v Bosni 80 vstašev razbilo 200 Turkov, kojih je 18 mrtvih, in mnogo ranjenih. Od vstašev sta

2 ranjena. — Raja opira oči v Srbijo in Črnogoro, od koder pričakuje pomoči. Čas je konečno. Sloboda ali smrt! Od 18. t. m. „Gl. Crnogorca“ od 18. t. m. obžaluje, da skupščina srbska še nij odgovorila na knezovo besedo. Želi in pričakuje, da v malibobi pride določeni odgovor. — Vstanek narodni v Turški morebiti samo zdaj uspešen, in ako se narod ne oslobodi zdaj, pozneje se neče. Črnomorija je prepapolnjena s sirotici in z živino hercegovinsko. Ona ne more dolgo teh izdržavati in boreče se Hercegovince gledati, in vendar je ji dolžnost da čaka, dokler skupščina i Srbijo v sloboden položaj ne dovede. — Za odlaganje nij čas. Srbija i Črnomorija morati odmah na posel. — Knin 18. t. m. Sinoč so ubili vstaši Bega Kulinovića. U Tiškom je čardak zapaljen, nocoj je napadlo 36 vstašev 140 Turkov, ubivši jih 6, ranjenih 10. — Tiskovčani so pribegli k nam.

G. Miroslav Hubmajer telegrafuje 22. sept. iz Dubrovnika, da ide v severno Hercegovino, kjer se je začel vstanek, a nij še pravih vodjev.

Iz Belgrada se poroča 21. sept., da se znane štiri zmage vstašev v Bosni in Hercegovini dne 19. sept. obistinjujejo. Konzuli pišejo, da so Turci povsod bili ali nazaj vrženi, ali tepeni. Trebinje je obklojeno in tudi Višegrad v nevarnosti. Pop Žarko maršira na Prizren. Prostovoljci se v velikih četah organizujejo.

Iz Cetinja se poroča o boji pri Veranu, v katerem je palo 30 Turkov. — Tudi našega spljetskega poročevalca vesti potruju cetinjski dopisnik „Politike“.

Iz Drniša se 21. sept. „Obzoru“ telefira: Bokelji se zopet napravljajo na Gračovo, kamor so uže odpravljeni večjidel Majlani Črnomorja močno pomaga. Pop Žarko je vzdignil vstanek od Nevovaroši do Prieopolja, in se zjedinil s Hercegovci. Vse pričakuje zaključek Kragujevaški. Na meji pri Kninu širi se vstanek, v prospah našim!

Iz Belgrada se „Pokroku“ brzojavlja: Srbija nij še pripravljena. Za zdaj podpira in bode dalje podpirala vstajnike neposredno kar najizdatnejše more. Prejšnji vojni ministri Beli Markovič in Kosta Protić (?) so se krive storili najčrnejših zločinov na narodu srbskem, ker so velike svote izneverili za svoj žep, ki so bile za orožje namenjene. Srbija se zbira, kadar bode gotova, stopi na javno. — Češki „Narodni Listy“ imajo pak iz Kragujevca sledeči telegram, da čerkezke čete vsak dan prestopajo srbsko mejo in ropajo po srbskih vaseh. Zopet je več srbs-

skih čet šlo črez mejo vstašem pomagat. — Isti list poroča, da se je črnogorskemu knezu mignilo iz Peterburga, naj podpira upor toliko, da se bode do pomladi ohranil, potem bode tudi politika Rusije odločna.

Iz Glavsko ima „Wien Tagbl.“ dalje 21. sept. zvečer ta-le telegram: Konzuli Vasić, Lichtenberg in Durando vabijo Ljubo-bratiča naj pride v Poljeko mej Glavsko in Tršbinjem, Ljubo-bratič je odgovoril, ko se je zmenil z drugimi vojvodi, naj konzuli jednega odposlanca, ki se podvrže v vojni navadnim pravilom, kot parlamentera pošljo v tabor v Glavsko, da bode povedali, kaj konzuli želijo. Konzuli še niso odgovorili.

Zagrebški listi donašajo sledeči „Oklic na vse človekoljube! Jesen s bladnimi nočmi se bliža, uboga k nam pribegla raja prenočuje z ženami in otroci na prostem, in odeti so samo z listjem. Da bi se tej revščini malo v okom prišlo, sklenilo je več zagrebških mestjanov, pribeglim to neugodnost s tem odstraniti, da nabirajo staro obleko, koltre, perilo, rjuhe ali plahte, koce itd. in pošljajo najpotrebejšim.

Zaradi tega se uljudno vsakateri prosi, po mogočnosti pripomoči in neupotrebljene stvari pripisati g. Iliju Guteši v zgornjem mestu, ali pa g. dr. Kopaču v poštnej ulici v spodnjem mestu. — Naj se tudi po vsem Slovenskem nabirajo taki darovi in pošljajo v Zagreb enemu navedenih rodoljubov ali ljubljanskemu odboru, ki ima uže dosta tacih rečij nabranih in jih bode te dni začeli odpošiljati, kjer se najbolj potrebujejo.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 23. septembra.

Cesar je delegacijam, ki so se mu predstavlja, odgovoril: „Jaz sem prepričan, da boste mojo vlado v vsem podpirali, kar se vidi potrebno za varnost monarhije in za nepogojno čuvanje njenih interesov. Gibanje, ki je v nečih provincijah turške države, mora zavoljo naravnostne soseščine in zavoljo mnogih od tod izvirajočih razmer našo monarhijo v prvej vrsti zadevati. Naše srčne razmere do dveh sosednjih držav, kakor tudi prijateljske razmere z družimi državami dajejo upanje, da se kljubu tem dogodbam ohrani pokoj monarhije in tudi mir Evrope.“ — Gotovo se bodo iz teh cesarjevih besedij različni komentari delali.

Dvanajst milijonov hoče skupno ministerstvo od **delegacij** več imeti dovoljenih za 1876 nego letos. Osem milijonov je treba več samo za nove kanone. Vsa stoječa vojska pri nas ima zdaj 268,255 mož, vsak mož stane na leto z vsem skup (povprek, to se ve) 344 gld.. — Za nove kanone bodo trebalo 17 milijonov in pol, ali prihodnje leto se le polovica plača, polovica ostane za 1877. To so glavne številke iz predlog predloženih delegacijam. — Sicer so številke: minister vnanjih stvari potrebuje vklj. 3 milijone 576.6000 gld., vojni minister vsega vključno 87 milj. 800.489 gld. za vojsko in skoro 9 milijonov za marino. Finančni minister 1 milij. in 860.809 gld., računska kontrola 127.000 gld. Torej skupaj rednega razhoda 102 milijona in 363,982 gld. Izrednega razhoda (kanone) je še 7 milj. 140.798 gld. torej vseh skupnih državnih stroškov 109<sup>1/3</sup> milj.

### Vnašje države.

Bivši predsednik francoske republike, stari Thiers, je odposal neko pismo Jules Simon-u, v katerem govorji o sedanjem položaju in o dnevnih vprašanjih. „Tablettes d'un Spectateur“ neka Thiers-ova inspirirana avtografska korespondenca, objavila je bila oddelek tega poslanja. Thiers potrjuje v svojem pismu razlaganje pogovora z Gorčakom, on potrjuje, da je ruska vlada sploh miroljubnega mišljenja in da je ruski državni kancelar posebno naglašal, da navzle vstaji v Hercegovini in kljub srbskej vojneželjnosti mu se evropski mir ne vidi v nevarnosti. Gorčakov izrekajo, da klerikalstvo, katero gospoduje nad versalskovlado in tudi nad tamošnjo zbornico, napravlja splošno nevarnost. — Thiers je odgovoril Gorčakom na to: Ljudje, kakor Broglie, Ernoul in Laboulier, so pač izginili od političnega pozorišča, ali vendar njih drah gospoduje za kulissami. Buffet in Wallon ne bi bila drugače nikakor mogla podpirati novo postavo o višjem podku. Gorčakov je rekel, da je za Rusko jako težavno, so vražnike Francije v strahu imeti, kajti naglost in metodični duh, s katerim francoska duhovščina nove postave na svojo korist rabi, dajeta sklepati, da bode pri važnejših dogodajih duhovščina ravno tako obnašala se. Thiers govorji v svojem pismu tudi o namerah in borbi nespravljivih radikalcev proti novej ustavi, graje ostro Naquetovo obnašanje in pravi, da izobražena Evropa vsako solidarnost s francoskimi radikalci vdvača. Thiers končuje z zagotavljenjem, da so vsi državniki, s kojimi je govoril, izrekli se, da le utrjenje zmerne republike na Francozkom more zagotoviti mir Franciji in tudi Evropi.

### Dopisi.

**Iz Gorice** 21. sept. [Izv. dop.] Bliža se čas trgovine, katera obeta biti letos izobiljna, in nadejati se je letos prav dobre vinske kapljice na Goriškem. S trgovijo vzbudilo se bodo zopet novo živenje bornega oratarja. Tudi v našej lepej Gorici, je sedaj, ko so nas zopet obiskali gg. učitelji kmetijskega tečaja, bolj živahno in veselo kajti vrli rodoljubi pa izvrstni pevci nas sleherni večer v našej domačej gostilni z milodonečimi pesnicami razveseljujejo. — Mej tem, ko se naši bratje po krvi bore za slobodo zlatno, nabiramo mi, ker jim drugače pomagati ne moremo, denarne doneske Prihodnjo soboto napravi ožji krog slovenskih mladeničev ples v Solkanu z vstopnino in vse, kar se bodo nabralo, odpošlje se po uredništvu „Soče“ podpiralnemu odboru za uboge Hercegovce. Tem vrlim mladim gospodom je želeti najizdatnejšega vspeha.

2. oktobra pa napravi goriška čitalnica besedo s petjem in igro z vstopnino za ubogo trpečo rajo. Pri tej besedi bodo iz rodomljuba sodelovali gg. učitelji kmetijskega tečaja. Pevci in igralci se uže pridno pripravljajo. Nadejamo se, da bodo goriški Slovenci mestni in okoličanje se v velikem številu besede udeležili in položili svoj obulus na bratski altar. Vstopnina za neude je 40 novcev; udje pa bodo dali. kolikor je njih radodarnost do trpečih sobratov.

Govoril sem z našimi gorjani in je vprašal, da li store kaj za trpeče brate Hercegovce? Odgovorili so mi: „saj mi birači, akopram smo sami potrebni, kaj ubogim bratom po krvi in krstu pomogli, a gg. duhovniki nam niso do sedaj še nič v cerkvi o tej stvari naznani.“ Ali nij to žalostno, rudo i človekoljubnemu srcu? Naj naši vri-

gg. duhovniki ne prezirajo želja našega radodarnega in vernega kmeta nego naj ga izpodbujo in navduševajo, da bode vedel, da ima tam na jugu za slobodo in krt borečega se sobrata — Slovana. Veselje je poslušati kmeta, kako ga Hercegovinci zanimajo in baš ta častni boj na jugu ga navdušuje in krepi v njemu narodni čut in vam gospoda duhovniki in učitelji, je dana sveta naloga, da utrdite to narodno zavest, da mu radovoljno poveste, da ima tam doli na jugu še brate Slovane, s katerimi, če bog da in sreča junaka, se bodočemo če še sedaj ne, a vendar enkrat lepše združili.

Tudi rodoljubni Dorenberčanji napravijo besedo za v Avstrijo pribegle hercegovske brate. Ti so pa vse hvale vredni, kajti dvakrat so uže poslali lepe nabire in sedaj napravijo še besedo. Pa tudi tamošnja g. duhovnika sta hvalevredna, kajti po hišah in v cerkvi verne izpodbujsata in posrečilo se jima je lepe svete nabrati. Gospodje duhovniki na Goriškem, posnemajte ja!

Baš ko sem dopis končeval, obiskal me je prijatelj, ki sedaj po Goriškem potuje i pravil mi je, kako je vse navdušeno za Hercegovince in da se pripravlja za besede v korist uboge raje: čitalnica v Tolminu, v Vipavi, v Sežani in društvo „Sloga“ v Ajdovščini. Na Krasu so jedino Nabrežinci do sedaj nekaj izdatno nabirali, Sežana, Komen Dutovlje, Tolmin itd. vse velike srenje, niso še prav čisto nič storile; prav tako Ajdovščina, in vendar so to važni kraji, kjer bi se lehko dosta nabralo, naj pa sedaj s podvojenim trudem to storè.

**Iz Celovca** 21. sept. [Izv. dop.] Takajšni c. kr. učiteljišči pričeli ste 16. t. m. novo šolsko leto. Slušateljev in slušateljic je v vseh štirih razredih prav obilno; v eno letni tečaj, kateri je od drugih razredov neodvisen, se je dosedaj baje 44 slušateljev oglasilo. Mej njimi se nahajajo zastopniki raznih avstrijskih krovov, kajih večina je Nemcov. Slovencev imamo samo šest. Zaradi „premnogih“ predmetov se bodo slovenščina predavala v tednu le eno uro kar jim je za izobraženje našega materinega jezika dosti premalo. Da tudi v tem predmetu duševno napredujejo, da v boju proti tujščini ne omagajo, temveč se čem dalje tem bolj krepe treba jim je obilno duševne podpore.

**Iz Št. Ruperta** na Dolenjskem 19. septembra. [Izv. dop.] V nedeljski številki „Slov. Nar.“ priobčili ste v kratkem o slavnosti otvorenja „slov. kat. pol. društva v Št. Rupertu“, ki se je vršila 12. t. m. Menim, da vam ustrežem, ako vam poročam malo ponatančneje o onej slavnosti, ki je za dolenjsko stran važna zaradi tega, ker je to prva slavnost bila na Dolenjskem, ki se je morejo uže sedaj pripisovati vspehi gledé izbujenja narodne zavednosti v najzaspanejšem kraju Dolenjske. Omenjenega dné se je blagoslavljaj v Št. Rupertu novi stolp, in prišlo je k tej svečanosti mnogo ljudij iz daleko in bližine. Ker se je mej blagoslavljajem stoprva vršilo kinčanje Apé-tove hiše, v kojej se ima po pôlu dne otvorenje društva goditi, ter so se stoprva sedaj razobesile slovenske zastave, bilo je to uzrok da se je začelo burno razgovarjati o popolnejšej svečanosti; nemčurjem našim je vidé slovenske trobojnice začela vreti kri i vrazvnemali so se, kakor se razoné puran,

dar se mu pokaže rudeča cunja. Dr. Škedel je, ko ga je peljal pot mimo one hiše, razjaren izrazil se proti nekemu kaplangu: „Dies wird führen zu einer Revolution.“ Dolar pak se je skrival pri znanem nemčurskem kramarčku Gačniku, ter grozil se onim, ki bi prišli ta dan v „čitalnico.“ Delalo se je sè vsemi nemčurskimi mehovi, dà bi napravila svečanost fijaško.

Narodnjakom aranžerjem je bilo uže tesno pri srci, ko so videli le rogojoče se nemčurske obraze, a le malo kmetov blizu. Bila je to huda tišina; toliko truda i požrtvovalnosti, i dobra stvar bi morala biti osramotena po nemčurskih zvijačah? Naenkrat se pripelje voz z dvema slovenskima trobojnica. Bili so to novomeški junaci, njim na čelu vrli g. Rozman.

Kmalu potem pripelje se od druge strani voz; na njem izvrstni domorodec iz Mokronoga! Ob 6. uri se ima otvorene pričeti! A le malo kmetov je blizu! Pri gosp. Jančingarju so se zbrali pevci novomeški i mokronoški. Zdajci primarširajo ti dolenski sokoli, pevajoč krepko junaško pesen, njim na čelu velečestiti grof Barbo, gospoda Rozman in Jančingar. Čakalo se je še na ces. kr. komisarja, ki pak ga ni bil, akopram je bil napovedan. O  $\frac{1}{4}$  na sedem se odmeva krasna pesen; slavnost se je pričela. Zdaj stoprva prihajajo kmetje iz vseh strani, sami jaki možje, pošteni narodnjaki. Bilo je to, kakor bi se bili ti kje poskrili, da bi ne bili nadlegovani od zlobnega nemčurstva; i stoprva poslednji moment se prikazujejo; sladkih pesnij mili glas jim omehčuje domorodna srca; krepki govor, ki so vnemali i navduševali slovenske kmete za najsvetješo njega svetinje; narodne pravice, izsilili si pri marsikaterem kmetu solzo, živijo-klici so se razlegali, navdušenost bila je velika. Pred hišo, v kojej je društvo se otvorilo, bilo je veliko ljudij: mož, žensk in otrok, ki so poslušali pazno, kaj da se notri godi. Govorniki so bili s živijo- in slava-klici pochljeni. V vašem zadnjem poročilu izpuščen je govornik Strbenec, ki je govoril v smislu: Budnim pravica. Slednjič se izvoli novi odbor. Ker gosp. Blagne, vrl narodnjak, zarad obilnega posla v svojej stroki mesto predsednika refizirá, izvoli se potem per acclamationem gosp. Karel Jančingar za predsednika, za njegovega namestnika g. Raimund Vašič, za zapisnikarja g. A. Tramtè, za denarničarja g. Franjo Stergar, za odbornike: gg. Anton Zajec, Jože Bercar, Alojzij Košir. Ker je na presvitilega cesarja, česar podoba je visela okinčana na zidu sobe, kjer se je zborovalo, trikratni slava-klic doprinesel i se je zapela cesarska himna, naj bode dr. Škedel-u i njegovim vrednim nemčurskim pristašem v pomirjenje. Preje bode nemčur sè svojimi pruskimi težnjami prouzročil „punkt,“ „revolucion,“ nego slavnej habsburškej rodovini vedno udan Slovan!

Ko se je svečanost končala, ostalo je še več kmetov, vsi pevci i drugih gospodov pri g. Apetu. Vrstile so se napitnice: na vrlega slovenskega domoljuba i pisatelja g. prof. Steklasa, na pogumnega boritelja za slovensko narodnost: gosp. Jančingar-ja, na novomeške i mokronoške goste, izmej jih so je slavili vrli pevci, napilo se je tudi vrlima domorodkinjama gospej Apé-tovej i gospodični Josepini Stergar-jevej, ki sti z mnogim

trudom delali za okinčanje društvene sobe i se tudi drugače ponašajo vedno požrtvalno v prid slovenstvu. Slava jim!

Posebno hvalo še izrekam v imenu št. Ruperških rodoljuhov gospodom pevcem novomeškim i mokronoškim. Imejte še v prihodnje prijaznost, z izbornim vašim petjem poveličevati enake narodne svečanosti.

Omeniti še moram, da je mej pevci bilo več abiturijentov novomeške gimnazije i drugih dijakov, ki so sè svojim izvrstnim vedenjem i voliko navdušenostjo za svojo slovensko očetnjavo napravili najboljši vtisek na odlične goste i na druge. Ponosna sme biti novomeška gimnazija, ka izgojeva v vrlem duhu slovenske sinove, ter da svojim izgojencem niti betvice narodnega ponosa nij iztrgala, timveč ga še pomnožila, kakor so to jasno kazali njeni odgovorni sami, ki se smejo istinito za dike novomeške gimnazije smatrati. Naj bode tudi v prihodnje novomeške gimnazije učiteljev vodilo: pospeševati i buditi v mladih srcih ljubezen do slovenske domovine, navduševati mladež za mili materni jezik; ako to stori, hvala ne bode izostala i slovenski narod je in bode vedel vselej ceniti one moževe, ki na ta način delujejo za boljšo bodočnost slovenske narodnosti.

**Iz Zagreba** 22. sept. [Izv. dop.] Iz Bosne prihajajo o turškej okrutnosti grozne vesti. Žive na kolec nabijajo! Taka žrtva se včasih po več dñij mōči, predno po strašnih bolečinah dušo izdahne. Tik avstro-ogerske meje, tako rekoč pred pragom civilizovanega sveta v Bišču je kajmakamski sod osem predorskih trgovcev na temelju ponarejenih in podvrženih pisem na smrt obsodil, pa na kakšno smrt! Naj preje se je koža iz njih živih odrla, in potem so jih stoprva na kosce razsekali. Enega, ki nij imel s čem harač (davek) plačati, so zaprli na dila, in potem pod njim mokro slamo žgali, da je siromak v dimu zadušil. Umorstva, požiganje, batinanje, to so vsakdanje turške zabave. Kristijanske žene niso nikoli sigurne, da jih pohotni Turki ne oskruni. Mož se niti geniti ne sme, drugač ga Turki pri pri priči ubije. Tožbe pred sodom nemajo nobenega vspeha. Kristijanske priče nemajo nobene dokazilne moči, Turčin pa nikoli kristijanu v prilog ne pričuje za kristijana na Turškem nij nikjer pravice, razen pri bogu. Pribegli na našo stran kristijani se pri takem denašnjem stanju na Turškem nečejo več nazaj k svojemu ognjišču vrniti, razen v tem slučaju, če bi Bosna pod kristijansko oblast prišla. To so begunci pred tistim našim poverenstvom izrekli, katero je bilo v ta namen izposlano, da izve razloge njihovega bega. Turki so poslali tri, se ve da podkupljene, kristijanske trgovce na našo stran, naj bi begunce pregovorili, da naj se spet v Bosno nazaj vrnejo. Te tri kristijanske izdajnike je pa Magistrat v Sisku kot špijone prijet in lepo pod ključ del. Turki bi ravno sedaj begunce naj bolj potrebovali, ker je treba slike nabirati in sušiti in koruzo iz polja pospravljeni, kar oboje je letos v Bosni jako obilno obrodilo. Bosniške suhe slike so v trgovini zelo čislane, ter gredo celo na Francosko in Angleško. Letni izvoz iznaša preko 500.000 centov. To je pa vse samo turška roba kristijanske je razmerno malo vmes, in zato bodo Turki letos kaka tri mil-

jone goldinarjev škode imeli. Po „Obzorovih“ vestih je v Bosni spet na dveh novih krajih raja se vzdignila, in sicer mej Dobrlinom in Novem in v okolici Livnega. Če je res, da je Avstro-Ogerska Turkom zabranila preko Kleka vojsko v Hercegovino pošiljati, potem sta Bosna in Hercegovina od ostale Turčije celo izolirani, kajti cesto iz Rumeiji in stare Srbije gore je presekal pop Žarko, združivši se z hercegovinskimi vstajniki. V Kozari-planini se vstajniške čete na novo zbirajo in organizujejo, in kmalu bodo spet v ravnino prodrle. Turška oblast je v Bosni in Hercegovini tako v nihanje prišla, da se tudi po sicer neverjetnem premaganji vstaje ne bo nikoli več urtdila.

### Domače stvari.

— („Venček“), nagrada naročnino doplativšim prejemnikom „Zore“ se dotočnikom razpošilja proti poslanim (v prostih pismih) š kr. poštnim markam.

Administracija „Zore“ v Mariboru.

— (Čitalnica v Sovodnjah) na Goriškem napravi prihodnjo nedeljo 26. t. m. s pomočjo gg. učiteljev kmetijskega tečaja besedo, katere čisti donesek je namenjen ubogim ondašnjim šolarjem.

— (Vabilo) k velikemu plesu v Solkanu, ki ga napravlja družba narodnih fantov v salonu gosp. Rupnika dne soboto 25. sept. ob 8. uri zvečer. Plesne stroške plača omenjena družba. Vsa vstopnina je namenjena na Avstrijsko pribeglim ubogim družinam bosnjaškim i hercegovinskim. Vstopnina je 1 gld. Radodarni človekoljubnosti vsakega je dana priložnost se še posenej izkazati. Godba bude meščanska. Gospod Rupnik je k temu svoje prostore milodarno odprl.

Odbor.

— (Iz Kranjske gore) 19. sept. se nam piše: Nova maša do pôlu dne, brez števila ljudi, zvečer poslopje gori! Vendar delavnost domačih, posebno pa Ratečenov in Podkorenecov so neizrekljivo nesrečo odvrnili, da je samo eno poslopje zgorelo, pohištvo drugih pa ostalo, le strah še nekoliko po kosteh tiči. Kjer lenoba in zanikernost ne dovoli nekaterim prebivalcem mošnjo odpreti, tam tudi gasilnica ne more domovja oteti. Hvala presrčna vsem gasilcem in pomagvalcem, posebna Janezu Mežiku po domače Bajs iz Ratič.

— (Nesreča.) Iz velikih Lašč se nam piše 22. septembra: V torek po pôlu dne gre mož Stefan Kerše, posestnik v Dvorskej vasi, blizu velikih Lašč na Dolenjskem svoje orehe trest. Spleza na visoko drevo: komaj trese nekoliko časa, nenadoma se mu noge spolzne in takoj pade nesrečnež tako močno na tla, da se je hudo poškodoval, in zdaj trpi hude muke, meni si, da ne bo več dolgo časa živel. Ta žalostni prigodek naj bo izgled vsem hlapcem in gospodarjem, da nij varno, lehkomišljeno in brez skrbi po visocih drevesih hoditi, zlasti pa ob času, kadar se sadje spravlja, kar se je uže dostikrat pripetilo.

— (Požar.) Iz Zagorja 20. sept. se nam piše: Včeraj zjutraj vzdramil nas je krik: ogenj iz sladkega spanja. Vnelo se je bilo nasproti postaje pri Ivečku. Brzo tekli smo s postajno brizgalnico na kraj nesreče. Gorel je hlev in gumno. Razven živine, koja se je bila otela množim trudem in nekaj

hlodov, pogorelo je vse. Na gumnu bilo je precej neomlatenega žita, a pod streho konza in mrva, koje vse je zapalo neusmiljenemu, požrešnemu zublju. Gospodar nij bil zavarovan. Škoda ceni se na 500 gld. Graje vredno, bogme prav turško obnašali so se delaveci tukajšnjega rudnika. Ko sem jih pozval na pomaganje, krohotali so se na vse grlo, rekoč: „Da je premalo, naj mu pogori še hiša.“ Gospodar ima krčmo, a ker jim ne upa mnogo, in jih tirja čeče, menim, bode to osveta in uzrok grdemu dejanju. Čul sem tudi, ka jih je prepovedal iti gasit njih nadzornik S., ki je celo jedinega, ki je pomagal, odklical od ognja. Istinito, kaj lep značaj! Baje je nekdo zažgal navlašč. Drugi trdē, da sta spala dva Šmarčana pod streho, ter najbrže v pjanosti zatrosila ogenj.

— (Iz Dolenjskega) se nam piše: V noči od 14. do 15. sept. je v Stattenbergu pogorela žaga za tavolete, lastnina baron Berga; ogenj je baje nastal po neprevidnosti. Škode je blizu 6000 gold. Tavolete te žage bile so pri dunajskoj svetovnej razstavi poхvaljene. — Na Dolenjskem je 16. in 17. sept. pala v nižavah slana, ter pri ajdi mnogo škode napravila. — 17. sept. so imele cenilne komisije na Dolenjskem svoje zadnje delovanje za letošnje leto. Koliko uspeha za boljek kmeta bodo te komisije imele, se še ne vede. A obče se tukaj trdi, da bode mnogo več davka, nego preje.

— (Iz Gorice) se nam piše: 10. in 14. t. m. je šlo več Garibaldincev skozi goriško postajo v Trst, da odpotujejo v Hercegovino, sploh so pravi Italijani kako navdušeni in polni simpatij za Hercegovince ki so za slobodo boreči se, mej tem ko so naši goriški slovenski renegati podobni renegatom Ljubljanskim in Tržaškim. To so vam pravi — Turki.

— (Milodari za pribegle iz Hercegovine in Bosne.) Sprejeli smo: Iz Borovnice: Lovro Turšič 1 gl., Franjo Košir 40 kr., X. 1 gl., Matevž Škrilj 1 gl., Franjo Malavašič 30 kr., J. Pečak 1 gl., Karel Okorn 50 kr., A. Hartmann 2 gl., Franjo Zmerzlikar 50 kr., Jurij Vranič 50 kr., J. Leben 50 kr., F. Leben 20 kr., J. Zalar 20 kr., J. Borštnik 2 gl., A. Furlan 20 kr., J. Seliškar 10 kr., kr., J. Drašlar 10 kr., A. Drašlar 10 kr., L. Cestnik 10 kr., J. Hrvatin 50 kr., Matija Podboj 30 kr., F. Petrovčič 10 kr., L. V. 3 gl., skup 15 gl. 60 kr. Iz Ljubljane: B. Š. 5 gl., grof Wurmbrand 5 gl., T. Pavlič 1 gl., Hienc gl., J. Gorjup 10 kr., J. K. 1 gl., G. Z. 10 kr., Johana Babnik 30 kr., Ana Koser 50 kr., Ludovika Maurer 1 gl., Cec. Mlaker 20 kr., A. K. 1 gl., J. Vodnik 1 gl., A. Vodnik 30 kr., M. Žigur 1 gl., A. Gale 1 gl., J. Povše 20 kr., M. Bezávičar 44 kr., F. Kločič 1 gl., M. Zdravje 20 kr., Marija Bložič 20 kr., J. Križaj 1 gl., A. Tomas 20 kr., Konstancija 20 kr., Ana Zajc 20 kr., Marija Imovič 40 kr., Marija Ažbe 12 kr., A. Š. 20 kr., Böhm 50 kr., M. H. 1 gl., Marg. Kraljič 1 gl., Jan. Trtnik 1 gl. — Iz Kranja: Čisti dobček od keglanja 100 gl., Zaverl 5 gl., dr. Rojc 2 gl., gdčna. Fani Rakovec 3 gld. — Iz Šmarja: Martin Ivanc, dekan 6 gl. 60 kr. — Iz Materije: R. Z. 5 gl., Janež 2 gl., Franjo 3 gl., Luka V. 2 gl., Kast. „Bog blagoslov“ 5 gl., A. N. 5 gl., Jože 2 gl., Bogdan 3 gl. skupaj 196 gl. 56 kr. I. i II. izkaz 387 gl.

Izdajatelj in urednik Josip Jurčič.

82 kr., za vsem 584 gl. 38 kr. Zraven tega še dosti obleke i drugih stvari.

Sprejem potrjuje odbor:

J. N. Horak, Dr. J. Vošnjak,  
predsednik denarničar.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka  
in brez stroškov po izvrstni

## Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je aij bolezni, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslenih i otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, na jetrah; žlezne i naduhne, bolečine v ledvicah, jetiku, kašelj, neprejavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlatotožilo, vodenico, mrzlico, vroglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušehih, slabosti v blevanju pri nosečih, otočnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojničino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval v zdravilih, brez vsake medicine, mej njimi spričeval profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneke, prvega profesorja medicine na vseučilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastonj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagnadi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Bud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnoga učenih družev.

Wincchester, Angleško, 3. decembra 1842.  
Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam glede vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.  
Ponavljajo izrekam glede Revalesscière du Barry zsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpern, (Badensko), 22. aprila 1872.  
Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v Berliner Klinische Wochenschrift od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno blijuvalo, kar vsa zdravila naišo bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanji glave in davljenju.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanje in hipohondriji.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprejavljenji, nespanji in hujšanji.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadajni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 75.877. Flor. Kölle, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašiji in bolehanji dušnika, omotici i tiščanji v prsih.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejja, nego meso, ter se pri odraslenih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, glede hrane.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v puščah à 2 gold. 50 kr., à gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaju, Wallsehgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Gradeč bratje Oberanzmeyr, v Inserviku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lomelj Ludvig Müller, v Mariboru

M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarjični usmiljenih sester, v Černovicih pri N. Šnirhu, v Osekru pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradeču pri bratih Oberranzmeyr, v Temešvaru pri Jos. v. Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnherju, lekarju, v Varazdinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh nestih pri dobrih lekarjih in specerijaskih trgovceh; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštih ali posvetnih.

(227)

### Najčia.

21. septembra:

Everopa: Fabri iz Novega mesta. — grot Černim iz Gorenjskega. — Morandin iz Celovca. — Breyer iz Dunaja.

Pri sonoma: Löber iz Toplice. — Oser iz Dunaja. — Zamitig iz Gradiške. — Künl iz Dunaja. — Javornik iz Planine. — Drašler iz Nov. mesta.

Pri Malléi: Paranos iz Belograda. — Rielti iz Trsta. — Lutz iz Dunaja. — baron Mladota z gospo iz Toplice.

Dunajska porca 23. septembra.

Isvrno telegrafično poročilo.

|                               |                |
|-------------------------------|----------------|
| Znotraj drž. dolg v bankovcih | 70 gld. 15 kr. |
| Znotraj drž. dolg v srebru    | 73 " 90 "      |
| 1860 drž. posojilo            | 112 " 20 "     |
| Akcije načrtne banke          | 907 " — "      |
| Kreditne akcije               | 214 " 50 "     |
| London                        | 111 " 80 "     |
| Napol.                        | 8 " 92 "       |
| C. k. cekini                  | 5 " 30 1/2 "   |
| Srebro                        | 102 " — "      |

Gospod **Gecelj** ali Kocelj, naj blagovoli v privatnem pismu svojo adreso naznaniti uredniku „Slov. Naroda“.

## Vodna žaga

blizu velikih gozdov, pri Robu v velkem Laškem okraji, se v last prodá, ali pa se za več let v najem dá. — Pogoji se izvedo pismeno ali ustmeno v Vélikih Laščah hiša št. 32. (318—2)

## Lekarna Piccoli.



Aparati za samo-brizganje, pasovi za počene, uretralne in maternične brizgje.

## Anaterinova ustna voda in zobni prašek.

Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobolj in ustne bolezni, zoper gnijilobo in majanje zob, zoper difteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čistenje zob. Kedor ga enkrat poskus, dal mu bode gotovo prednost, vzlike vsim enakim izdelkom. I steklonica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

## Esprit de Cologne triple surfin de Paris.

de Reseda flacon 1 gld.

## Esprit dto. dto. de Ylang-Ylang

flacon 1 gold.

## Eliksir iz Kine in Koke.

Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklonica 80 kr.

## Franz-ove esence za živiljenje.

Gotovo in skušeno sredstvo proti večini bolezni. Velika poraba je najboljše spričevalo. Vsaka gospodinja bode tako zdravilo pri hiši imela. Cena steklencice z navodom, kako se rabi 10 kr. 1 flacon 30 kr.

## Lancaster-lilijna voda.

Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepotičjem in lepotičnim sredstvom, katera so često škodljiva. 1 steklonica 1 gold. (132—107)

**Narocila** se izvršujejo vračajoči se pošto proti **poštnemu povzetju**.

Lastnina in tisk „Národné tiskárne“.